

tržiški Vestnik

LETO X. — ST. 9.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI TRŽIŠKE OBČINE

Izdajatelj: Zavod »Tržiški vestnik«, Tržič — Urejuje uredniški odbor. — Glavni in odgovorni urednik: VLADO ERJAVŠEK. — Tiska tiskarna »Gorenjski tisk«, Kranj — Naslov uredništva in uprave: Tržič, Trg svobode 16, tel. 290 — Številka računa pri KB 607-16-2-189 — Celoletna naročnina 360 din, posamezna številka 15 din

Vedno moramo iskati novih metod dela

Danes zjutraj se je nekaj več, kot sto delegatov in gostov zbralo na letni konferenci Zveze komunistov, kjer živo razpravljajo o vseh pojavih, ki nastajajo v družbi, še prav posebno pa v naši občini. Skrbno pripravljeno poročilo in vsebinsko zelo dober referat sekretarja, tovariša Zdravka Tomažina, sta bila osnova za živahno diskusijo.

Konferenca naj bi predvsem dala politični pečat novim ukrepom, ki jih sedaj uvajamo v praksi, bila pa naj bi tudi nekaka prelomnica v metodah dela naših osnovnih organizacij. Vedno se nam še pojavljajo najrazličnejša mišljenja posameznih komunistov, da je s tem, ko ni Zveza komunistov več organizacija, ki diktira, izgubila pravo vsebino dela. Temu ni tako! Osnovne organizacije morajo temeljito spremeniti metode dela, kajti opaža se ponekod, da so člani še vse pre malo razgledani in poučeni o novih ukrepih, da bi jih potem znali razložiti drugim ljudem in velikokrat se celo zgodi, da prav komunisti zapadejo napačnemu gledanju nekaterih ljudi. Vse to nalaga osnovnim organizacijam, da morajo poživiti ideološko-politično delo ter tako skrbeti, da bodo člani organizacij pridobili trdnjše znanje.

Ko govorimo o metodah dela, moramo omeniti tudi aktivne, ki bodo občasno zasedali, vendar stalno spremljali problematiko na nekem določenem področju. Ni dolgo tega, kar je začel delati aktiv komunistov na občinskem ljudskem odboru in v kratkem času našel tisto področje, kjer bo imel največ dela. Zelo potreben je aktiv prosvetnih delavcev, kjer bi profesorji in učitelji vseh šol in najrazličnejših osnovnih organizacij skupno predebitali najaktualnejše probleme, ki se že, ali pa se še bodo ponavljali v našem šolstvu sedaj, ko uvajamo nov zakon o šolstvu.

Močno pogrešamo aktiv komunistov, ki delajo v športnih organizacijah. Komunisti športniki so ponekod že krepko zastavili z delom in že v samem začetku zabeležili precej uspehov. Ob novoustanovljeni zvezi za telesno kulturo ne bomo mogli več dolgo čakati na aktiv komunistov, ki bo najbolj aktivno delal in pravilno usmerjal zvezo. Prav tako bi bil potreben aktiv komunistov, ki delajo v prosvetnih društvih, potrebni bi bili aktivni še marsikje drugje, vendar gre tudi ta proces skrajša še bolj počasi in sami uspehi bodo pokazali, da so take metode dela v osnovnih organizacijah in aktivih še kako potrebne.

Ustanovitev stalne konference počitniških skupnosti

Pred nedavnim je bil v Kranju prvi občini zbor stalne konference počitniških skupnosti. Zbora so se udeležili delegati iz vseh gorenjskih podjetij, tudi tržiških, in zato smo zabeležili ta pomemben korak v razvoju delavskega turizma. — Zbor je bil izredno pomemben, saj se ga je poleg številnih drugih gostov, udeležil tudi podpredsednik Republiškega sveta zveze sindikatov za Slovenijo in predsednik stalne konference počitniških skupnosti, tovariš Leopold Krese.

Nov sistem delitve dohodka je tudi v delavski turizem prinesel nove momente čisto gospodarskega značaja in pojavilo se je vprašanje, kam in kako naj se razvija delavski turizem. Nikomur ni vseeno skrb za našega delovnega človeka in zato ne smemo kar naenkrat uvesti kakih odločilnih ukrepov, ki bi bistveno spremenili dosedanje ugodnosti delavcev, ko so le-ti koristili svoj letni dopust v počitniških domovih raznih kolektivov. Tu gre za nekaj več, gre za pravilno izkoriščanje prostega časa delovnih ljudi. Minil je čas, ko smo preskrbeli delavcem samo cenen letni oddih na morju, sedaj začenjamo razmišljati, kako bi začeli tudi z vsakotedenskim oddihom. Z vsem razvojem vzporedno se morajo izboljševati pogoji za rekreacijo delavcev. Delavci se v tovarni in mestnem življenju fizično in psihično izčrpavajo in prav zato jim je treba preskrbeti pogoje za zdravo športno, kulturno ali kako drugo razvedrilo. Vse to nas spremlja vsak dan in gre za zagotovitev pogojev za rekreacijo med samim delovnim časom, po delu, ob koncu tedna in seveda tudi letni odmor. Naši kolektivi so pa tu še izredno malo naredili. Izjemi sta le počitniška doma v Umagu, ki ga upravljata tovarna Runo in Tovarna kos, in v Poreču, kjer preživljajo letni oddih delavci iz BPT. V neposredni bližini mesta pa nimamo prav nobenih objektov, kjer bi delavci pametno in koristno izkoristili svoj ostali prosti čas.

Ce pogledamo podatke, vidimo, da je v lastnih počitniških domovih samo 157 ležišč. Nekaj ljudi je izkoristilo proste kapacitete tudi v drugih domovih in tako je lani letovalo 1164 ljudi od 3339 zaposlenih.

Lani smo za letni oddih porabili 8.604.218 din, od te vsote pa 3.043.000 dinarjev za investicije v počitniške domove. Poleg tega so podjetja dala za regrese in pomoč socialno šibkim še 3.100.000 dinarjev, tako da smo za izkoriščanje letnih dopustov porabili kar skoraj dvanajst milijonov dinarjev.

Skoraj ves letni oddih pa planirajo naša podjetja v juliju in avgustu in je takrat silovit naval na majhne zmogljivosti v domovih. Pojavi se nezadovoljstvo zaradi navala v domovih, v tovarnah pa močno trpi proizvodnja, ki je v teh mesecih najmanjša. Edina rešitev je, da raztegnemo sezono tudi v čas pred in po glavni sezoni. Poleg vsega tega pa so tudi primeri slabega sodelovanja med kolektivi, ki ne odstopajo svojih kapacitet drug drugemu ali pa

da bi zamenjavali kraje, kjer bi lahko letovali. Nekaj uspehov je bilo lani tudi tu, vendar bo v tej smeri treba še nadaljevati. Medsebojno regresiranje, kljub temu, da je povzročalo nekatere težave, se je izkazalo zelo dobro, saj vendar ne moremo prisiliti nekoga, da bi vsa leta letoval v istem kraju. Prav zaradi zamenjave kapacitet v počitniških domovih bomo morali začeti sodelovati tudi z drugimi kolektivi po državi.

Letos pa se pojavlja nekaj bistvenih sprememb pri letovanju. Doseči bo treba neko določeno stopnjo ekonomiziranja počitniških domov oziroma večjo gospodarnost pri poslovanju domov. — Domove bo potrebno tudi bolje opre-

miti in nuditi delavcem vse pogoje za kulturne in zdrav oddih. Z ekonomizacijo počitniških domov se tudi pojavi vprašanje regresov. Tisti delavci, ki so koristili letni oddih, so imeli neke določene ugodnosti, tisti pa, ki so šli na dopust kam drugam, ne v lasten počitniški dom, pa teh koristi niso imeli. Stalna konferenca za delavski turizem zato priporoča, da bi domovom oddiha še vedno dajali nekatere ugodnosti, da pa bi uvedli ekonomske cene, ko bi hkrati dali vsem delavcem določen znesek na roko in bi tako lahko koristili letni dopust pač tam, kjer bi jim bilo najprimernejše in zaradi cen najugodnejše.

Ob vsem tem pa spoznamo, da bodo edinele veliki počitniški domovi lahko poslovali rentabilno in bodo dnevnim pensioni znosni, zato moramo začeti združevati sredstva podjetij in graditi počitniška naselja za več kolektivov skupaj. Le tu je rešitev in ne bomo smeli odlašati, če bomo hoteli delovnim ljudem še naprej zagotoviti kulturne letni oddih.

XI. SKUPŠČINA ZAVODA ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE TRŽIČ

Samoupravljanje se je močno utrdilo

Kdor je dejal, da se samoupravljanje v zavodih socialnega zavarovanja ne bo uveljavilo, se je zmotil. — Neprestani uspehi samoupravnih organov in njihova okrepljena vloga nam kažejo, kako potrebno je bilo tudi v tej službi začeti z družbenim samoupravljanjem. — XI. skupščina Podružnice Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje Tržič nam je ta dejstva potrdila.

Razprava na skupščini je bila živahna in so člani z mnogimi priporočili in zapazjanji opozorili Zavod na še boljše poslovanje. Predvsem so ugotovili, da je še vse pre malo povezave z različnimi drugimi organi, predvsem pa političnimi organizacijami. Novi zakon o zdravstvenem zavarovanju bomo lahko uspešno uveljavili le s sodelovanjem vseh zainteresiranih faktorjev.

Sedaj bodo zavarovanci sami neposredno zainteresirani, kako se bodo razporejala sredstva, ker bodo morebitno izgubo morali kriti sami preko Občinskega ljudskega odbora, kot ustanoviteljica komunskega zavoda za socialno zavarovanje.

Povsod v okraju je lani število zavarovancev precej poraslo, pri nas pa je padlo za 0,33%. To gre pripisati manjšemu številu zaposlenih kot v preteklem letu. Pri tem pa se je zvišal odstotek obolelih, medtem ko se je odstotek izostankov zaradi nesreč pri delu znižal. Zvišanje odstotka izostankov zaradi boleznih je večje kot v republiškem

merilu in smatrajo na zavodu, da je temu vzrok stalno menjavanje zdravnikov, kar so nekateri izkoristili.

Najvišji procent izostankov je bil v ZLIT (8,63%), nato sledi Runo s 7,62% izostankov, BPT s 6,36% itd. Zelo nizek procent izostankov ima Tovarna kos in srpov, in sicer samo 3,59% in Gozdna uprava 3,38%.

Povprečno je bilo vsak dan v staležu 244 bolnikov in 56 porodnic. Tako je bilo lani zaradi boleznih izgubljenih 71.039 delovnih dni, zaradi nesreč 5502 dneva in zaradi nosečnosti 17.481 dni. Kljub temu, da so pri Zdravstvenem domu uvedli več specialističnih ambulant, število potovanj v druge zdravstvene zavode še vedno narašča in je bilo lani 817 potovanj več kot v letu 1959. Kljub rahlemu povišanju števila obolelih v lanskem letu pa je bilo v splošnih ambulantah manj pregledov kot druga leta (73.746). Na zobni ambulanti pa je bilo lani 26.753 pregledov in je to število precej pod povprečjem prejšnjih let. Temu je vzrok pomanjkanje kadra, kar bo treba v najkrajšem času rešiti.

Zanimivo je, da so naši zdravstveni zavodi lani izdali 84.624 receptov in odpade na enega zavarovanca 9,07 recepta.

Lani so zavarovanci in njihovi svojci prejeli tudi 783 ortopedskih pripomočkov. V bolnišnicah se je zdravilo 1322 ljudi, kjer so bili povprečno 36 dni, (Nadaljevanje na 2. strani)

Živahna dejavnost Rdečega križa

V tednu Rdečega križa je bil tudi občni zbor občinske organizacije, ki je nakazal nekaj bistvenih uspehov in težav, ki nastajajo pri njihovem delu. — Vsekakor je naša organizacija imela največ uspehov pri organizaciji krvodajalske službe.

Rdeči križ ima po vseh vaseh osnovne organizacije in precej članov. V samem mestu jih je 834, v Križah 255, v Kovorju 209, na Brezjah pri Trziču 82, v Lešah 91, Podljubelju 146, Jelendolu 99 in Lomu pod Storžičem 126. Vse osnovne organizacije so se v glavnem bavile z različnimi organizacijskimi vprašanji, storile pa so tudi veliko v korist vseh državljanov. Razna zdravstvena predavanja in tečaji so dali velikemu številu ljudi dobre osnove za zdravo in higiensko življenje in za prvo pomoč pri raznih nesrečah.

Pri odboru delajo številne komisije: zdravstveno prosvetna komisija, komisija za boj proti TBC, finančno gospodarska komisija, komisija za male sračnice, komisija za podmladek, za krvodajalstvo, za razdeljevanje mednarodne pomoči in komisija za boj proti alkoholizmu.

Veliko skrbi posveča Rdeči križ šolskim mlečnim kuhinjam, ki so na vseh šolah, razen v Dolini. Vse kuhinje so prejele veliko pomoči v obliki mleka v prahu, pšenične moke in riža, poleg tega pa jim je odbor pomagal tudi finančno in so sedaj na nekaterih šolah, predvsem tam, kjer imajo za to lastne prostore, zelo dobro urejene.

Poleg pionirske organizacije je Podmladek Rdečega križa sedaj najmočnejša organizacija v naših šolah in zajema

skoraj vse šolske otroke, ki skrbijo predvsem za higieno v razredih, v Kovorju in Križah pa imajo tudi tečaje prve pomoči.

Največ uspehov je dosegla komisija za krvodajalstvo, ki je dobršen del Tržičanov in okoličanov vključila v krog prostovoljnih krvodajalcev. Jelendol je tu seveda dosegel največje uspehe in če bo šlo tako naprej, bo prav gotovo kraj, kjer je na število prebivalcev največ krvodajalcev v Sloveniji.

Naval za kruh v Križah

Samo na kratko nameravam omeniti preobremenjenost prodajalke in celotne pekarije v Križah. Naval na kruh je vsak dan večji, saj je razumljivo, ker se križe hitro širijo. Prav zaradi tega postrežba v lokalu ni taka, kot bi morala biti. Ni pa prav, da so nekatere kilogramske štruce dosti lažje od kilograma. Prodajalka pri navalu uporablja velikokrat nevljudne izraze, kar ljudi žali.

Kruha v pekarni ni dovolj, ker ga pek ne more dovolj speči. Če ne pohitimo pred pekarijo še takrat, ko je

kruh še v peči, ga ponavadi potem več ne dobimo. Da pa bi se v Križah kdo spomnil kupiti mlečne štručke, kletelje ali kaj podobnega, na to pa niti pomisliti ne sme.

Javno vprašamo, ali se naša skromna želja, da bi imeli Križani dovolj dobrega kruha in v pekariji solidno postrežbo, ne da nikakor rešiti. Menimo, da v sedanjem času kruha ne bi smelo primanjkovati!

V imenu močno prizadetih Križanov
S. K.

Izredno veliko krvodajalcev

V času od 7. do 14. maja 1961 praznujemo Teden Rdečega križa. Ta teden je letos posvečen krvodajalstvu. Zavest ljudi, da pomagajo s krvjo človeku, ki je v nesreči, je tolikšna, da pri zbiranju prostovoljnih krvodajalcev kmalu ne bo več posebnih težav. To nam potrjuje tudi število prostovoljnih krvodajalcev, ki se iz leta v leto veča. Leta 1958 je dalo v tržiški občini kri 340, leta 1959 383, leta 1960 568 in letos do 30. aprila 256 krvodajalcev.

Ce nam bo tudi v prihodnje uspelo po mesecih dobiti tolikšno število prostovoljnih krvodajalcev, bi bil v odstotkih na 100 prebivalcev Tržič med najboljšimi v Sloveniji. Da bi to dosegli, je nujno, da se za odvzem krvi prijavijo tudi tisti, ki je do sedaj še niso dali.

Na Transfuzijski postaji Golnik so dali kri naslednji naši občani:

16. marca 1961

Frančiška Poljanšek, gospodinja, Tržič; Avgust Termot, Pekarija, Tržič; Jože Rožič, obrtnik, Tržič; Jože Seifert, Runo, Tržič; Janko Januš, Runo, Bistrica pri Trziču; Milena Pogorelec, Kose, Tržič; Marija Josef, Kose, Tržič;

20. marca 1961

Anton Valjavec, posestnik, Zvirče; Franc Tušar, GOT, Jelendol; Franc Sturn, GOT, Jelendol; Martin Primožič, GOT, Jelendol; Martin Sturn, GOT, Je-

lendol; Zdravko Noč, GOT, Jelendol; Vinko Demšar, GOT, Jelendol; Stefan Gabor, GOT, Jelendol; Jožefa Torkar, gospodinja, Jelendol; Rozalija Slapar, gospodinja, Jelendol; Frančiška Leskovec, Lepenka, Jelendol; Ivama Perko, BPT, Tržič; Jožefa Meglič, Lepenka, Lom pod Storžičem; Frančiška Klemenc, ZLIT, Podljubelj; Marija Jerman, ZLIT, Tržič;

3. aprila 1961

Franc Kernc, ZLIT, Pristava; Jože Znidaršič, BPT, Tržič; Anica Rožič, BPT, Podljubelj; Jožica Kralj, ObLO, Bistrica pri Trziču; Marija Godnov, BPT, Potarje; Franc Lang, Peko, Tržič; Janko Primožič, Peko, Dolina; Jože Praprotnik, Peko, Kovor; Antonija Kovač, gospodinja, Jelendol; Zofka Kavčič, gospodinja, Dolina; Hedvika Dovžan, gospodinja, Dolina; Anton Meglič, GOT, Dolina; Jože Meglič, posestnik, Dolina; Ignac Dovžan, GKG, Dolina;

10. aprila 1961

Jožica Klemenc, Runo, Tržič; Martina Vovko, Runo, Tržič; Marija Ajdišek, Runo, Tržič; Pavla Knez, BPT, Tržič; Ivanka Lampret, ZLIT, Zadruga; Franc Stanjko, ZLIT, Tržič; Alojz Stefe, Peko, Tržič; Janez Omejc, ZLIT, Golnik; Marjan Radon, Runo, Tržič; Greta Sarabon, Peko, Pristava; Ljudmila Meglič, Peko, Trzica; Jolanda Nemeč, ZLIT, Tržič; Ivan Bernik, Runo, Tržič; Marjan Jančič, Peko, Tržič;

17. aprila 1961

Marija Hvalica, Peko, Pristava; Ivana Tušek, Kose, Tržič; Marija Sovdat, Lepenka, Slap; Milka Mešič, Lepenka,

Moj kraj med NOB

Tudi mladina na šoli heroja Bračiča je priredila tekmovalno oddajo v okviru Jugoslovanskih pionirskih iger. Oddaja je bila pod naslovom Moj kraj med NOB. Vse tekmovalne skupine so pokazale, da dobro poznajo najnovjšo zgodovino domačega kraja in da bodo tudi na občinskem tekmovanju častno zastopale svojo šolo. Strokovna komisija, ki so jo sestavljali tudi nekateri tržiški prvoborci, kot so Vlado Peraič, Ivan Stucin in Peter Uzar, je bila z odgovori zadovoljna, imela je samo nekaj pripomb na organizacijo tekmovanja. Za taka pomembna tekmovanja naših pionirjev bi bilo že potrebno preskrbeti prostor v dvorani Cankarjevega doma.

Slap; Metka Poljanar, Peko, Tržič; Frančiška Praprotnik, Peko, Loka; Zora Bevc, gospodinja, Tržič; Helena Rozman, gospodinja, Križe; Marta Primožič, ZLIT, Križe; Angela Stefe, Peko, Retnje; Stana Ahačič, Lepenka, Jelendol; Ivanka Snedic, obrtnica, Tržič; Marija Zupan, gospodinja, Tržič; Ciril

RAZVESELJIV USPEH NAŠIH INVALIDOV ŠPORTNIKOV

Nedavno je bilo prvenstvo invalidov v sedeči odbojki. Tudi odbor ZVVI iz Tržiča je poslal na turnir svojo mladinsko ekipo, ki so jo sestavljali Antonič, Smitek, Furlan I, Furlan II in Jereb.

Ta športna panoga je pri nas še v razvoju, vendar so naši mladinci, kljub temu, da so prvič nastopili, dosegli zelo dobro 4. mesto. — Nastopilo je sedem ekip, med njimi tudi republiški prvak

Zupan, upokojenec, Tržič; Peter Snedic, upokojenec, Tržič; Jože Ahačič, GOT, Jelendol; Andrej Anko, GOT, Cadovlje; Anton Kavčič, GOT, Jelendol; Miha Repinc, posestnik, Zgornje Veterno; Cilka Klemenc, Peko, Podljubelj; Alojzija Ahačič, gospodinja, Jelendol;

24. aprila 1961

Anica Podgoršek, Peko, Tržič; Nada Salberger, Runo, Tržič; Anica Ropret, Peko, Slap; Alojzija Pavlin, BPT, Križe; Helena Markizeti, BPT, Podbrezje; Jožefa Zaletel, Peko, Tržič; Lizika Hozjan, Lepenka, Slap; Pepca Soklič, Lepenka, Grahovše; Jožefa Klemenčič, gospodinja, Loka; Anica Kovačič, BPT, Tržič; Pavla Ratnik, Lepenka, Slap; Janez Grasmajer, BPT, Tržič; Anton Podgoršek, Peko, Tržič; Franc Cer, BPT, Tržič; Adolf Kokalj, Runo, Bistrica pri Trziču; Andrej Gros, ZLIT, Bistrica pri Trziču; Vinko Perko, ZLIT, Tržič; Anton Mokorel, ZLIT, Tržič; Alojz Koder, BPT, Tržič; Jože Sparovec, ZLIT, Pristava;

28. aprila 1961

Franc Jelenc, Peko, Kovor; Franc Lupša, BPT, Retnje; Lojze Zagar, Peko, Tržič; Alfred Lang, Peko, Pristava; Franc Hafner, BPT, Tržič; Jože Hladnik, Peko, Tržič; Ivan Ahačič, BPT, Tržič; Francka Zagar, BPT, Tržič; Jožefa Pjevčević, BPT, Podljubelj; Ivanka Klemenc, Peko, Tržič; Helena Cerne, BPT, Tržič; Marija Zaplotnik; F. K. Pristava; Pavla Koprive, Kose, Pristava; Marija Klofutar, BPT, Tržič; Jana Polajnar, Peko, Tržič; Francka Jensterle, Runo, Tržič; Antonija Seifert, gospodinja, Tržič; Jožica Mlakar, Kose, Tržič; Marija Bergant, Peko, Podljubelj; Frančiška Mežnar, BPT, Križe; Gabriela Dovžan, BPT, Tržič; Antonija Kenda, BPT, Tržič; Cveta Bergant, BPT, Podljubelj; Jožefa Jezernik, gospodinja, Podljubelj.

POSNEMAJTE JIH!

Za naš nastop smo dolžni zahvalo odboru ZVVI, TVD Partizan, železniški postaji in osnovni šoli heroja Bračiča za prostor v telovadnici, kjer lahko redno treniramo. Tudi NK Tržič gre zahvala za drese. V tednu mladosti pa bodo Tržičani lahko videli tak dvoboj tudi pri nas. V gosteh bomo imeli Kamničane.

Pridite na ta dvoboj!

Nejad Antonič

SREČANJE NA DOBRAVI

Nedavno tega so se na Dobravi pri Kropi srečali preživeli interniranci taborišča Straubing in Poxau. Interniranci so prišli na povabilo internirancev iz Dobrave iz vseh krajev Slovenije.

Na dopoldanski svečanosti je govoril član ZB z Dobrave, Alojz Vidic, potem pa je zbor zapel nekaj pesmi, bilo je nekaj recitacij in pionirji so zaplesali.

Interniranci so se pogovarjali o težkih preživelih časih po taboriščih in o sedanjem lepem življenju v svobodni domovini. Vsi so izrazili željo, da bi bila taka srečanja vsaj vsako leto enkrat.

Vsem, ki so se udeležili srečanja na Dobravi, bo to ostalo v najlepšem spomintu, Dobravčanom pa gre zahvala in priznanje za tako lep sprejem in dobro organizacijo.

Lepše ne bi mogli počastiti dvajsetletnice vstaje!
Pavel Janežič

Kupim dober šivalni stroj, po možnosti znamke Singer. — Marija Primožič, Lom, Potarje 4.

Tekmovalna ekipa

Maribor. Naši mladinci so bili najmlajši in edini zastopniki Gorenjske.

Kako igrajo?

Igrajo v telovadnici. Igrišče je dolgo 10, široko pa sedem metrov. Na sredi je 1 meter visoka mreža, na vsaki strani pa pet tekmovalcev. Igra traja dvakrat po sedem minut, vmes pa je štiri minute odmora.

V današnji številki smo nekoliko prostora namenili za sestavke, ki opisujejo, kako je bilo v Trziču pred vstajo, med NOB in kako so delali SKO-

JEVCI. Več prostora smo namenili danes temu zato, ker smo prav pred nekaj dnevi praznovali šestnajsto obletnico osvoboditve.

ANDREJ STEGNAR

Bodimo načelni

Ko sem v številki 7 Tržiškega vestnika prebral članek »Pred dvajsetimi leti«, so vstali pred mano dogodki iz nekaj let pred drugo svetovno vojno. Z ozirom na gornji članek ne morem preko tega, da ne bi opisal nekaj zgodovinsko važnih dogodkov, ki naj delovnim ljudem Trziča in okolice pojasnijo, kdo je bil župan Majeršič. Iz omenjenega članka je, hote ali ne hote, namreč videti, kot da je bil župan Majeršič politično najbolj markantna osebnost, ki je stala v prvih vrstah naprednega delavskega razrednega boja.

Izjave, ki jih je Majeršič izrekel tik pred okupacijo in takoj prve dni po zasedbi, kakor tudi, da ni vzdignil roke v fašistični pozdrav, se še zdaleka ne morejo primerjati z narodno zavestjo in še manj s politično zrelostjo ali karkršnokoli smelostjo. Vsa politična in moralna preteklost Majeršiča je bila vedno usmerjena v to, kako preprečiti in onemogočiti vsako napredno miselnost delavskega razreda v Trziču. Kolikor sam ni imel zadostnih sposobnosti, je tudi naloge, ki jih je dobival od svojih predstojnikov, župnika oziroma dekana Skrbca in drugih, vestno, poslušno in uslužno izvrševal, pa če je bilo potrebno, tudi za vsako ceno.

Naj navedem nekaj resničnih dejstev, pri katerih je bil Majeršič direktno ali indirektno pričujoč s svojo negativno in sovražno dejavnostjo proti naprednim delovnim ljudem v Trziču in okolici.

Ko se je po tekstilni stavki leta 1936, posebej pa v letu 1937 formirala Komunistična partija in je s svojim delom pri ljudeh dobila svoje simpatije, je takratna nazadnjaška klika v Trziču ukrenila marsikaj, s čimer naj bi bila dejavnost članov Komunistične partije preprečena. S takratnimi lastniki tržiških tovarn so bili sestanki z namenom, da se vsem poznanim naprednim delavcem onemogoči kakršnakoli zaposlitev. Še danes žive delavci, ki so po tekstilni stavki zaradi politične intervencije od zgoraj morali zapustiti Trzič in iskati delo drugod.

Ko so se vršile priprave za državno-zborske volitve leta 1938, je bil »Na Skali« predvolilni sestanek. Dvorana je bila nabita. Govoril je ljubljanski ban Natlačen, ki je na vsa usta hvalil politiko Stojadinovića, in kaj bo vse dobrega Stojadinovića napravil za jugoslovansko delovno ljudstvo. Na sestanku smo bili prisotni tudi člani Komunistične partije. Med samim govorom Natlačenega so večkrat padli gemkljici proti njegovim lažnim informacijam, s katerimi je zavajal poslušalce; prišlo je do prekinitivne zborovanja. Majeršič je poklical orožnike in jim dal nalogo, naj vse tiste, ki zborovanje ovirajo, odstranijo. Zato je nastala v dvorani prava zmešnjava, to pa predvsem zaradi tega, ker je velika večina delavcev, ki so bili na zborovanju, odobraval naša upravičene ekonomske in politične parole. Ko se je razburjenje nekoliko pomirilo, sem zahteval besedo. Majeršič, ki je zborovanje vodil, me je s predsedniškega mesta glasno zavrnil, da mi besede ne da, ker sem komunist, da nimam pravice govoriti, ker so mi bile odvzete za vedno državljanske

pravice. Jaz sem nadalje vztrajal na tem, da bi nekaj povedal, toda do tega ni prišlo. Po nalogu Majeršiča in še nekaterih drugih nazadnjaških oseb so me hoteli fizično odstraniti iz dvorane. Ker pa me je obkolil velik del naprednih delavcev, ki ni dopustil, da bi se mi kdo približal, sem ostal v dvorani. Prišlo pa je do prerivanja in klorfut, tako da je nazadnje le poseglo vmes tudi orožništvo.

V tem razdobju smo tudi v Trziču in okolici imeli razne legalne in pollegalne sestanke takratne napredne priznane Stranke delovnega ljudstva. Ta stranka je imela v tržiški občini in v okolici precej pristašev, najbolj aktivni pa so bili pri Sv. Ani, saj je Stranka delovnega ljudstva na volitvah dobila večino. Vse to seveda takratnemu političnemu vodstvu občine in sreza v Kranju ni slo v račun.

Ko smo člani Komunistične partije organizirali masovni sestanek delavcev z namenom, da delavcem pojasnimo, kaj pomeni JUGORAS (jugoslovanska radniška zajednica), v Sloveniji pa ZZZ (zveza združenih delavcev), je bil sestanek v gostilni Perko na glavnem trgu. Majeršič je bil takrat največji zagovornik organizacije ZZZ; tam, kjer so bili lastniki tovarn na strani dekana Skrbca, so morali obstoječe strokovne organizacije krščanskih socialistov avtomatično takoj preimenovali v zvezo združenih delavcev.

Kakšno politično vlogo naj bi takrat v Sloveniji imela organizacija ZZZ, menim, da ni potrebno na široko pojasnjevati. Ta nova režimska organizacija ZZZ je imela nalogo, da delavski razred usmerja na fašistične metode, ki so jih imeli in se jih tudi že posluževali italijanski in nemški fašisti.

Zborovanje v gostilni Perko so najprej hoteli ovirati tisti delavci, ki so po propagandni dejavnosti Majeršiča že postali aktivni člani ZZZ. Ker pa niso mogli sestanka preprečiti, so poklicali na pomoč orožniško postajo, ti pa so se izgovarjali, da za intervencijo nimajo nobenega navodila. Za preskrbo nujno potrebne navodila se je takoj pobrigal Majeršič, ki je prosil za pomoč okrajno glavarstvo v Kranju. Njegova intervencija je bila seveda uspešna, saj se je v slabi uri pripeljal v Trzič pomočnik okrajnega glavarja, ki je skupaj z orožniki sestanek razgal. Po razbitju sestanka so bila med delavci na trgu razna prerakanja in malo je manjkalo, da ni prišlo spet do fizičnega obračuna. Rezultat je bil ta, da sem dobil štirinajst dni zapora ali denarno kazen. Kazen je bila plačana v denarju, ki so ga zavedni tržiški delavci takoj zbrali od svojih skromnih zaslužkov.

Ze v letu 1939 se je v Trziču čutila podtalna dejavnost oseb, ki so bili že tedaj pristaši kulturbunda v Trziču. — Tisto leto, nekako jeseni, je po ilegalnem mejnem fašističnem kanalu prišlo v roke partijske organizacije v Trziču pismo, ki pa ni bilo njej namenjeno. Na ta način smo izvedeli, kje in kdaj bo sestanek tržiških kulturbundovcev. Zato je mestna partijska organizacija sklenila, da bo z vso pozornostjo in možnostjo zasledovala ta sestanek. Tako smo ugotovili, da je bila prva javka

tržiških kulturbundovcev na Zelenici, vzdrževal pa jo je takratni oskrbnik planinskega doma na Zelenici. Naslednja je bila v Trziču pri Bučarju, vodil pa jo takratni gospodar Elsner. Ta se je skrival za organizacijo zamenjave tujih valut, v resnici pa so se tu zbirali inštruktorji kulturbunda, ki so ilegalno, pa tudi legalno prihajali preko meje. Prav zaradi tega je bila na glavna vrata pri Bučarju neko noč narisana mrtvaška glava, ki naj bi opozorila široko javnost na zbirno mesto aktivne fašistične drhali.

Omenjeni sestanek je bil v Amanovi mizarski delavnici. Ko so bili kulturbundovci zbrani, smo to takoj javili tržiški žandarmeriji. Naš človek je namreč osebno sporočil komandirja, da je ilegalni sestanek kulturbundovcev, županu Majeršiču pa je izročil v roke pismeno sporočilo, vendar obe intervenciji nista prav nič zalegli. Noben oblastveni organ ni napravil niti koraka za kaznovanje kulturbundovcev, katerih sestanki so bili že takrat sovražno uperjeni proti naši nacionalni svobodi. Kdo so bili kulturbundovci v Trziču, ne bom posamič navajal, saj jih je večino razgalil ali uničil vihar naše revolucije.

Z nenehnimi političnimi akcijami članov Komunistične partije v letih pred vojno, si je ta revolucionarna Partija pridobivala vedno večji vpliv. JUGORAS s slovensko sekcijo ZZZ pri delavcih ni imel posebnega vpliva. Zoperstavljali so se še tam, kjer so zaradi osebnega zaslužka morali več ali manj ubogati Majeršiča in Skrbca. Vse to je oblastvene organe v Trziču pripeljalo do tega, da so se začeli posluževati metod, ki so bile v tesni zvezi z moralno pokvarjenostjo.

V tržiškem rokodelskem domu so organizirali špijonske enote, katerih dolžnost je bila, zasledovati vsak korak članov Komunistične partije, jih onemogočiti in ovajati. Vse noči so stali pri Mažu za hišo špijoni, ki so po naročilu morali ugotoviti, kdaj odhajam in prihajam in kdo zahaja k meni. — Zalezovali so tudi druge člane Partije v Trziču.

Dne 27. aprila 1940 so me orožniki aretirali, ker je bil tisto noč po Trziču razmetan letak, za kar smo bili seveda obdolženi komunisti. Meni akcija ni bila znana, zato sem energično odklanjal vsako udeležbo komunistov. Ko pa

sem videl vsebino letaka, sem takoj razumel, za kaj gre. Na letaku je namreč pisalo, da zahtevamo, naj se ubije kralj Peter in požgo cerkve. Ponovno sem se energično zoperstavil in zahteval, naj se stvar razišče. Med tem časom je že tudi prišel policijski agent iz Ljubljane, ki je bil nekoliko pametnejši in je takoj razumel, da to nikakor niso komunistične parole, ker se takih bedastih utvar Komunisti-na partija Slovenije in Jugoslavije ni nikoli posluževala.

Kasneje sem izvedel, da so bili ti letaki pisani na občinskem pisalnem stroju in razmnoženi na občinskem ciklostilu, da je bilo to delo vodje špijonskega centra in je za to stvar vedel tudi župan tržiške občine, Majeršič.

Vendar s tovrstnimi podlimi metodami nasprotniki niso prenehali. Dne 5. maja 1940 so me v ranih jutranjih urah aretirali. Špijona sta prišla v mojo sobo, eden me je celo udaril, oba pa sta se naslajala, ko me je policijski agent brez vzroka brutalno tolkel s pištolo po glavi. Hlapci vladajočega režima nikakor niso razumeli, da nikoli ne bodo sposobni uničiti revolucionarne sile Komunistične partije, pa čeprav je bil njihov teror še tako strašen.

Župan Majeršič je ob demonstraciji 27. marca 1941, kakor pravi pisec, pozival ljudi, naj bodo narodno zavedni in složni in naj ne prirejajo nikakih incidentov. Ko je bila nekaj mesecev prej organizirana in zelo dobro izpeljana protidraginjska akcija, ki je istočasno imela antifašistični značaj, ni isti župan Majeršič ničesar ukrenil za izboljšanje položaja delavcev. Proti čedalje večji aktivnosti kulturbundovcev ni mignil s prstom in bil je tudi čisto miren in ravnodušen, ko so v neposredni bližini občine orožniki razganjali in pretepali upravičene demonstrante v protidraginjski akciji.

Bilo je še marsikaj, epilog zastojev za vse, kar ni bilo povedano. V ljubljanski pokrajini, kjer se je Majeršič zadrževal med vojno, je ostal verni sluga dekana Skrbca, tako da sta po dolgoletnih političnih spletkah in umazanijah malo pred koncem vojne pobegnila v tujino.

Narodnoosvobodilna vojna in socialistična revolucija je prečistila tiste elemente, ki so že leta in leta prej delali proti napredku, razumu, upravičenim zahtevam in borbenosti poštenih in delovnih slovenskih ljudi.

Še en dokaz o dejavnosti Majeršiča

(PREPIS!)

Uverjenje

Danes v četrtek dne 10. aprila 1941 zvečer ob osmih javili so se v upravi mestne občine Trzič sledeči vojaki 2. posadne čete:

redov Valjavc Ant. Anton rojen 1898 iz Begunj, Radovljica
redov Brodar Josip sin Petra, roj. 1907, Goriče, Kranj,
redov Benedik Jan. Ciril, rojen 1911, sv. Katarina, Kranj
redov Brenšak Sebastj. Jože, roj. 1915, Dob, Kamnik
redov Meglič Mihaela Nikolaj, roj. 1913, sv. Katarina, Kranj
redov Torč Joža, Joža, rojen 1904, Preddvor, srez Kranj
redov Pučko Andr. Anton, rojen 1915 iz Doba, srez Kamnik
redov Jerman Franc, rojen 19 iz Trziča, Kranj
redov Gladek Jož. Mihael, rojen 1905, sv. Katarina, Kranj.

Ti vojaki so bili na službeni patroli po gorovju Košuta in ko so se vrnili

s patrole, niso več našli tovarišev. Dolge ure so hodili po gorskih stezah, da so do večera dne 10. 4. 1941 do osmih zvečer prišli do Trziča, in ker dne 9. in 10. aprila 1941 sploh niso dobili nobene hrane, so bili popolnoma izčrpani in za nadaljevanje pešhoje dalje iz Trziča fizično absolutno nesposobni. Zato so se 2 uri tukaj odpočivali, dalo se jim je hrano. Medtem pa je položaj v Trziču radi domačih komunistov postal tako strašen, da je občina Trzič telefonično prosila sresko načelstvo Kranj, podnačelnika g. Leo Lojka za oboroženo pomoč. Istočasno smo prosili za pomoč tudi upravo policije Ljubljana, kjer je direktor policije g. Dr. Hacin izjavil, da v tako strašnih časih, ko grozi, da bo uničeno celo mesto Trzič, da bodo požgane vse tovarne in pobiti domačini, občina ne bo nosila odgovornosti, kajti veliko je vprašanje, če bodo vojaki sploh še prišli dalje od Kranja.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Miloš Sova

O delu SKOJ v Tržiču

Na področju Tržiča se je SKOJEVSKA organizacija začela razvijati proti koncu leta 1938 in začetkom leta 1939. Prvi organizirani SKOJEVCI so bili Ludvik Janežič, Tone Šprajcar, Jože Stefe, Karel Šarabon, Stanko Uzar, Srečko Dolenc, Stanko Solar, Lovro Štamcar, Lojze Heršencfelder, Karel Kravcar in Jože Fink. Organizacija SKOJ je bila pod vodstvom Partije in je delovala po trojkah. Delo v organizaciji je v tistem času potekalo v izpopolnjevanju organizacijskih sposobnosti, za kar so bili študijski sestanki. Poleg tega so bili mobilizirani pri vseh akcijah za razkrinkavanje vseh ukrepov takratne oblasti. Javnost so obveščali o vseh zunanjih političnih dogodkih v zvezi z nevarnostjo in gibanjem fašizma doma in v svetu. To so delali na ta način, da se javno obravnavali s simpatizerji, širša javnost pa je bila obveščena preko raztresenega propagandnega materiala po mestu, tovarnah in okolici. Delovali so tudi v raznih napisnih akcijah, to je s pisanjem raznih revolucionarnih parol po zidovih. Te parole so v glav-

nem popularizirale SZ in našo partijo z druge strani pa so prikazovali takratno oblast kot protinarodno, povezano s fašizmom in imperializmom. Ravno tako so sodelovali pri zbiranju podpisov za društvo prijateljev Sovjetske zveze, poleg tega pa so sodelovali v pripravah za akcijo proti draginji, ki je bila izvedena v juniju 1940. leta. Ob tej priložnosti je bil izveden množični pohod in protest po Tržiču in se je v to akcijo vključilo precejšnje število prebivalstva Tržiča od mladine, delavcev in delavk do najstarejših ljudi. Vsi naporji žandarjev, da preprečijo ta pohod so ostali brezuspešni in niso mogli ustaviti revolucionarnega duha množic. Kasneje so zaprli organizatorje te demonstracije med katerimi so bili tudi SKOJEVCI. Prebivalci Tržiča so se zbrali pred občino in protestirali proti temu ukrepu, ter vzklikali, da se zaporniki izpustijo in da se zapre takratnega župana Majeršiča, kakor tudi, da se preneha s terorjem nad ljudstvom. Ravno tako so tudi SKOJEVCI sodelovali v organizaciji kulturnega prosvetnega društva

Vzajemnost in tudi agitirali in pridobivali razne mladince za to društvo. Pomagali so tudi pri akcijah zbiranja denarnih prispevkov za Rdečo pomoč, ki je imela namen pomagati ljudem, ki so bili v zaporih zaradi revolucionarnega mišljenja. Ta akcija je bila uspešno izvedena tako po svoji masovnosti in prispevkih. Sodelovali so tudi v več akcijah proti tržičkemu kulturbundu in to na ta način, da so delavcem tolmačili delo KP, da so jih prezirali in razkrinkovali. Čiste akcije pa so bile: polivanje s črnolom njihovih belih nogavic, s katerimi so hoteli v javnosti pokazati naklonjenost nacizmu. Ravno tako so razbijali razne oglasne deske z nemškimi napismi. S svojo aktivnostjo so prišli že tako daleč, da so morali žandarji čuvati kulturbundovce, kakor so imeli svoje sestanke »pri Pelarju« in na »Pošti« pred napadi, ki so bili vse pogostejši. Bilo je nešteto drugih akcij, katerih so se udeleževali tržički SKOJEVCI pod vodstvom naše Partije.

Po kapitulaciji bivše Jugoslavije in po razpadu jugoslovanske vojske in žandarmerije so SKOJEVCI še bolj poslušali glas Partije in takoj pristopili k zbiranju orožja, municije in drugega vojaškega materiala. Ves ta material so iskali po raznih vojaških bunkerjih in magazinih v Tržiču in okolici, ter ga nosili v posebno skrivališče, ki so ga uredili nekje v Kukovnici. Posebno drzno akcijo so izvedli pod vodstvom Jožeta Finka, pri kateri so sodelovali še Srečko Dolenc, Karel Šarabon in Ludvik Rovtar, ko so šli v Selško dolino po orožje. S kolesi in nahrbtniki so se odpeljali do Podnarta in nato preko Jamnika odšli peš v neko vas v Selški dolini, kjer je imel tov. Fink dogovorjeno in pripravljeno orožje. Ko so naložili nahrbtnike z municijo in bombami so vzeli vsak še po dve puški, obnem pa so vzeli še en puškomitraljez. To orožje so potem skrili pri Rovtar Ludviku v Križah, kateri je pozneje

služil prvim partizanom. V septembru mesecu 1941. leta je tudi bila zaprisega na novo sprejetih SKOJEVCEV na Janovškem domu v Trajbahu. Poleg že omenjenih akcij so na sestankih dobili nalogo in navodila za organizacijo OF odborov in za priprave za splošno vstajo. Za to akcijo je značilni množični sestanki na Bistriški planini 22. junija 1941. leta, katerega se je udeležilo približno 30 ljudi in sestanku nad Pristavo 26. julija 1941, kateremu je prisostvovalo okoli 60 ljudi. Posledica teh sestankov je bila, da so bili pri vstaji prvi tržički SKOJEVCI. Pričela se je temeljita priprava in organizacija OF na terenu, kakor tudi Partijskih in SKOJEVSKIH grup. Po tej temeljiti pripravi je organizacija OF in SKOJ delala brezhibno od leta 1941 do februarja 1942. V OF odbor so bili vključeni tudi SKOJEVCI, kateri so izvrševali vse naloge, ki so bile postavljene pred njih. V začetku februarja 1942 se je vršil sestank SKOJEVCEV pri Ladu Mavriču, ki je stanoval v Vilfanovi hiši, drugi sestank pa je bil v Jermanovi delavnici. Pri obeh sestankih je prisostvoval Stane Zagar. Izvršila se je tudi akcija likvidacije Klemenca na Čegelšah, vendar ta akcija ni uspela, ker so SKOJEVCI premalo znali ravnanja z bombami.

Dne 28. februarja 1942 pa je Urbanc Janez iz Stražišča izdal celotni odbor OF Tržič, nakar so bili aretirani in odpeljani v Begunje. Večina od njih je bila pozneje ustreljena v Begunjah in Zirovnici, le nekaj se jih je vrnilo domov. Nekateri od njih so potem odšli v partizane. Ker so bile v celem letu 1942 večje racije in aretacije in je v partizane odšlo tudi več SKOJEVCEV je SKOJEVSKA organizacija bila bolj pasivna in se njeno delo začne ponovno v aprilu in maju 1943. leta. To čutimo tudi zaradi velikih izdaj v letu 1942 v Tržiču, kakor tudi večjih borb kot so na primer Udenboršt in na Okroglem. V tem letu je bilo tudi ujetih precej funkcionarjev in političnih delavcev, kateri so bili odpeljani v razna zloglasna taborišča in so tam zverinske smrti umrli. (Konec prihodnjic)

Ing. Janko TISLER-ZAROMIL

Poslušanje prepovedanih radijskih postaj med okupacijo

(Nadaljevanje)

Seveda sva jo ubrala sama. Megla se je podila iz Koroške na kranjsko stran, kamenje pa je bilo mokro od megle. Prišla sva že blizu klinov. Steza je bila vedno bolj strma in spuščala sva se navzdol po nekem žlebu. Sla sva zelo previdno in počasi in bolj po zadnjici. Bala sva se, da nama ne spodrsne. Če bi bila še prazna bi še šlo, tako pa so nama nagajali nahrbtniki, še bolj pa puške. Tako sva prišla do prvega klinca. Z obrazom sva se obrnila k steni. Šlo je kar dobro, ko so pa nekje v sredi zmanjkali trije klini, naju je prestrašilo, toda na vso srečo je bila žična vrvi še cela. Najprej se je spustil Izidor in prišel do naslednjega klinca, jaz pa sem bil bolj boječ, toda kljub temu sem varno prišel do drugega klinca. Počasi sva prišla na prevoj med Velikim vrhom in Babo. Na steni je bila vzdana bela plošča, vendar se več ne spominjam, kaj je pisalo na njej. Sedaj nisva vedela dalje.

Bila je gosta megla in markacije nisva mogla najti. Slišala sva samo kravje zvonce. Za glasovi sva šla preko nekih grmov in slučajno spet prišla na stezo z markacijami. Tako sva prišla na Koroško.

(Nadaljevanje s 3. strani)

Glede na strašen položaj v Tržiču na prošnjo tisoče tržičkih občanov uporabljen za tekočo noč ostanejo navedeni vojaki v Tržiču, kjer prevzamejo stražo po ulicah.

Tržič, dne 10. aprila 1941.

Okrogli pečat:

Mestna občinska uprava

TRŽIČ

Župan:

Janez Majeršič l. r.

Uverenje je vzel z občinske deske tovariš Milan Našič. Ko pa so Nemci v začetku meseca julija 1941 aretirali Janka Kalana in Andreja Janežiča, so se pri obtožbi, da sta komunisti, sklicevali tudi na to Uverenje, češ da je že občinska uprava intervenirala, da se obvarujejo komunistov.

Megla se je začela počasi dvigati in zagledala sva planinsko kočjo. Koče sva se raje ognila, ko pa sva bila že precej daleč od nje, sva zaslišala slovensko govorico. Ugibala sva, kdo naj bi to bil. To je bil planšar na planini — Gamsov oče iz Sv. Ane. Pokazal nama je pot do plota, dal točna navodila, kje naj hodiva, da bi naju Nemci ne dobili, nakar sva jo sama odrinila proti Žerjavovi planini na koroški strani. Z napedimi puškami sva se približevala kolibi. Tu sva našla mojega prijatelja Maka Primeja (takrat je bil star okrog deset let, njegovi bratje pa so bili že pri koroških partizanih). Razveselil se naju je in je bil takoj pripravljen, da naju spremlja do kmeta Žerjava, ki je bil njegov stric in čigar sin je bil prav tako v partizanih. Predno smo prišli k hiši, je šel Primej v izvidnico, medtem ko sva midva čakala nedaleč od hiše. Vsedla sva se na puške. Pozabila sva, da so odkočene že od Žerjavove planine. Nenadoma je počil strel. Oba sva se prestrašila in nekaj trenutkov sva mislila, da je nekdo na naju ustrelil. Na vso srečo pa ni bilo tako. Izidor se je namreč igral s petelinom in je tako sprožil puško, krogla je šla pod mojimi nogami proti Žerjavovi hiši. Prestrašili so se tudi Žerjavovi, ker so mislili, da je to policija. Žerjavov oče je nato prišel k nama in naju okaral za neprevidnost. Dejal je, da morava biti bolj previdna, kajti na ta način lahko izdava hišo in vse partizane, ki hodijo tod.

Potem sva odšla v Zgornji kot k Francu (bratu Žerjavovega očeta), kjer sva v seniku nedaleč od hiše našla še tri koroške partizane - kurirje. Pokazala nama jih je »Opova« Marta (bila je zaprta v Celovcu že leta 1942, ker so trije bratje pobegnili v partizane. Ker ji ničesar niso mogli dokazati, ona pa je tudi vse utajila, so jo izpustili). Zvečer so prišli še ostali partizani, tako da nas je bilo okrog deset. Pokazal sem jim dopis Okrožja in propustnico, kar je bilo dovolj, da smo se pogovorili o vseh zaupnih stvareh. Zvečer smo šli vsi h kmetu Francu, kjer smo peli partizanske pesmi pozno v noč. Hrane je bilo dovolj in dekleta so nam prinesla veliko »kledo« fantotov«, mošta, šunke in drugega.

Bilo jih je sedemštirideset

Šli smo na izlet. Ze se je cesta pričela spuščati v dolino, ko smo se ustavili. Pred nami je ležalo prijazno Cerklno s svojo okolico. Kako čudovit je bil ta pogled na Porezen, pa vendar, kako žalostni so spomini nanj iz časov NOB.

Pot nas je vodila v Cerklno. Tu smo se povzpeli na najbližji grič s spomenikom. Tovariš Anton Purger iz Cerklna in Ivan Stucin iz Tržiča sta nam pripovedovala o sedemštiridesetih ljudeh, ki so padli na tem griču. To so bili učenci politične šole v Cerklnem. Sporočilo o napadu Nemcev je prišlo prepozno. Skušali so še

uteči smrti in so se pognali v strmi hrib, ki pa jim ni nudil zavetja. Z nasprotnega hriba se je vsula toča krogel in učenci so mrtvi obležali. Vse ranjene pa so Nemci potem še zverinsko poklali. Le dva sta se rešila, a tudi ta dva so kmalu ujeli in umorili.

Tako so končali mladi učenci politične šole v Cerklnem, polni vere v lepše življenje. Na kraju, kjer so padli, stoji spomenik mrtvim in v opomin živim, kako draga je bila plačana naša svoboda.

Zgodovinski krožek na šoli heroja Bračiča

Rajko Solar

Za vse, kar spada v pristojnost sanitarne inšpekcije, se obračajte na Občinsko sanitarno inšpekcijo. Sem se obrnite, če boste zasledili pokvarjena živila ali druge nepravilnosti. Sporočite ustmeno ali pismeno. S tem boste omogočili hitreje odkrivati higienske pomanjkljivosti, ki se pojavljajo.

Občinska sanitarna inšpekcija